

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง

Exploratory Factors Analysis of Characteristics of Graduates in Accounting By Establishment's Requirement in Rayong Province

ดร.ณัฐพล พุ่มศิริ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาการบัญชี

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Dr. Nattapol Phumsiri

Assistant Professor of Accounting

Faculty of Business Administration, King Mongkut's University of Technology North Bangkok.

E-mail: nattapol.p@fba.kmutnb.ac.th; Ph: 064-891-5599

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ	: 7 เมษายน 2567
วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ	: 25 กุมภาพันธ์ 2568
วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ	: 10 มีนาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง และ 2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานประกอบการในจังหวัดระยอง จำนวน 2,542 โรงงาน สำหรับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดตามแนวคิดของ Comrey and Lee โดยเลือกจำนวน 500 โรงงาน และใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง ทั้งนี้ ตัวแทนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม คือ หัวหน้าของบัณฑิตนักบัญชีที่ทำงานในสถานประกอบการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับความสำคัญของคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง โดยภาพรวม มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก 2. ค่าความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (KMO) มีค่า = .979 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ด้านทักษะการวิเคราะห์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีค่าน้ำหนัก = .699 (2) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีค่าน้ำหนัก = .771 (3) ด้านความรู้ มีค่าน้ำหนัก = .730 และ (4) ด้านทักษะทางปัญญา มีค่าน้ำหนัก = .672 และแบบจำลองการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของบัณฑิต ผ่านตามเกณฑ์การประเมินมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ งานวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อบัณฑิตที่จบการศึกษาในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ คุณลักษณะของบัณฑิต ความต้องการ สถานประกอบการ

Abstract

The objectives of this study were to: 1. study the characteristics of accounting graduates according to the needs of business establishments in Rayong Province, and 2. Investigate the Exploratory Factor Analysis of the characteristics of accounting graduates according to the needs of business establishments in Rayong Province. The population used in the research was 2,542 factories in Rayong Province. For the sample group, the researcher determined the size according to the Comrey and Lee concept by selecting 500 factories and using the purposive sampling method. The sample representatives who answered the questionnaires were the heads of accounting graduates working in the establishments. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and Exploratory Factor Analysis. The research results found that 1. The level of importance of the characteristics of accounting graduates according to the needs of business establishments in Rayong Province was overall at a high level of importance. 2. The appropriate value of the correlation matrix between variables (KMO) was = .979. The result of factor analysis of the survey showed 4 components: (1) Analytical and Interpersonal Skills with a weight of .699; (2) Morality and Ethics with a weight of .771; (3) Knowledge with a weight of .730; and (4) Intellectual Skills with a weight of .672. The model of factor analysis of graduate characteristics passed the evaluation criteria and was consistent with empirical data. This research is beneficial to graduates in preparing them to enter the workforce with quality and efficiency.

Keywords: Exploratory Factors Analysis, Characteristics of Graduates, Requirement, Establishment

บทนำ

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 บริบทการพัฒนาประเทศ โดยภาคการผลิตอุตสาหกรรมเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ อุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีศักยภาพในการพัฒนาสู่อุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งอาศัยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมหรือใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมและบริการ (Chomphunuch et al., 2021) สอดคล้องกับแผนการพัฒนาจังหวัดระยอง 20 ปี (พ.ศ. 2566-2585) ของสำนักงานจังหวัดระยอง ได้กำหนดเป้าหมายมิติทางด้านเศรษฐกิจ จังหวัดระยองมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เป็นลำดับที่ 3 ของประเทศ ซึ่งมาจากภาคอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ 82 ภาคบริการคิดเป็นร้อยละ 15 และภาคเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 3 นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัวประชากร (GPP per Capital) จัดเป็นลำดับที่ 1 ของประเทศ อีกด้วย แล้วด้านภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดระยองนั้นมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วทั้งจำนวนพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมและจำนวนโรงงาน มีเงินลงทุนรวม 1,525,124 ล้านบาท โรงงานจำนวน 2,542 โรงงาน จำนวนคนงาน 195,114 คน (Ngerndee et al., 2022)

อุตสาหกรรมในจังหวัดระยองประกอบกิจการหลากหลายประเภท เช่น การผลิตรถยนต์ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ การผลิตไฟฟ้า การผลิตสารเคมี แปรรูปสินค้าเกษตร เป็นต้น ซึ่งในแต่ละบริษัทจำเป็นต้องมีงานแผนกบัญชี เช่น แผนกบัญชีเจ้าหนี้ แผนกบัญชีลูกหนี้ แผนกบัญชีต้นทุน แผนกบัญชีการเงิน เป็นต้น ซึ่งแต่ละแผนกที่กล่าวมาก็ถือเป็นพนักงานบัญชีทั้งหมด โดยในปี 2565 มีจำนวนสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี สาขาระยอง จำนวน 1,558 คน มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของ Jobsdb by SEEK โดยคุณดวงพร พรหมอ่อน กรรมการผู้จัดการ กล่าวว่า 10 อันดับแนวโน้มการจ้างงานพนักงานประจำแบบเต็มเวลา ในปี 2566 อันดับที่ 1 ได้แก่ ตำแหน่งบัญชี คิดเป็น 42% ซึ่งมีแนวโน้มการจ้างพนักงานเพิ่มขึ้น และอยู่ในกระแสของ Work Life Balance ที่สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานรวมถึงการทำงานระยะไกลได้ด้วย เพราะเหตุนี้สะท้อนให้เห็นว่าตลาดงานของบัญชีมีความต้องการพนักงานมาก เนื่องจากอุตสาหกรรมมีการขยายตัวเพิ่ม แต่ในขณะเดียวกันก็มีนักศึกษาสาขาบัญชีระดับอุดมศึกษาที่จบใหม่เพิ่มขึ้นทุกปี และต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานบัญชี เพราะว่าการทำบัญชีมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจในการประกอบธุรกิจทุกรูปแบบกิจการจะต้องมีการจัดทำบัญชีเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกิจการ และจัดทำบันทึกรายการที่เกิดขึ้น เพื่อจะทำให้ทราบผลดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกิจการ

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่า ในภาคอุตสาหกรรมมีการแข่งขันกันสูงมาก และตำแหน่งงานบัญชีเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ส่งผลให้แต่ละองค์กรต่าง ๆ ต้องการแรงงานกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงนักศึกษาจบใหม่ในระดับอุดมศึกษาที่ต้องพร้อมเข้าสู่การทำงานโดยมีคุณภาพและประสิทธิภาพเป็นบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของความต้องการในภาคตลาดแรงงาน ดังนั้น ผู้วิจัยต้องการศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับสถานศึกษาในการพัฒนาบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตรงตามความต้องการ เพื่อเป็นทรัพยากรที่มีศักยภาพขององค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบเชิงสำรวจคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิยามตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี

พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547 ได้นิยามคำว่า ผู้ทำบัญชี หมายความว่า ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่ว่าจะได้กระทำในฐานะเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม และคำว่า ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี หมายความว่า ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 หมวด 6 มาตรา 44 “ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพเป็นผู้ทำบัญชี เว้นแต่เป็นสมาชิกสภาวิชาชีพ หรือขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี” และ มาตรา 45 ผู้ทำบัญชีที่จะขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม (Komutputipong & Vichitsarawong, 2024) ดังนี้

1. มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
2. มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชีได้ หรือทำบัญชีเป็นภาษาไทยได้
3. ไม่เคยต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เนื่องจากกระทำความผิดตามฐานความผิดหรือกฎหมายที่กำหนดในมาตรา 39(3) เว้นแต่ต้องคำพิพากษาหรือพ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี
4. มีคุณวุฒิการศึกษาตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี
5. ไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่น ตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

นอกจากนี้ ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 6) ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีเพิ่มเติม ดังนี้

1. เป็นสมาชิกสภาวิชาชีพ หรือผู้ขอขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี
2. ผู้ที่ไม่มีสัญชาติไทย ต้องมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี และกฎหมายภาษีอากรของไทย (Lungnak et al., 2020)

แนวคิดคุณลักษณะของนักบัญชียุคใหม่

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์เป็นสมาชิกของสหพันธ์นักบัญชีสากล International Federation of Accountancy: IFAC. ดังนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี International Education Standard: IES. ที่ออกโดย IFAC. ทั้ง 8 ฉบับ (Rathore, 2008) ซึ่งได้กำหนดคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพไว้ดังนี้

1. นักบัญชีมืออาชีพจะต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต้นทางด้านบัญชีในระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาการบัญชี ซึ่งได้กำหนดวิธีการคัดเลือกเข้าศึกษาด้านการบัญชีอย่างเป็นระบบ และมีการจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรการบัญชี
2. นักบัญชีมืออาชีพต้องมีทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills) ได้แก่ ทักษะด้านสติปัญญา ทักษะด้านเทคนิคทั่วไป เทคนิคเฉพาะเกี่ยวกับวิชาชีพ ทักษะส่วนบุคคล ทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น และทักษะด้านการจัดการทางธุรกิจและองค์กร

3. นักบัญชีมืออาชีพต้องมีคุณค่า และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ อันอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม (Professional Value, Ethic and Attitudes) ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ ความสามารถในการรักษาความลับ และความเป็นอิสระ

4. นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการสะสมประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (Experience) เป็นระยะเวลานาน และเข้มข้นเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่าเป็นนักบัญชีที่มีความรู้และมีทักษะทางวิชาชีพ รวมทั้งมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอันอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริยธรรม โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด และมีกระบวนการตรวจสอบอย่างมีมาตรฐานและสม่ำเสมอ

5. นักบัญชีมืออาชีพจะต้องสอบผ่านการประเมินความสามารถทางวิชาชีพ (Professional Capabilities) ซึ่งจะเป็นการประเมินความรู้และทักษะทางด้านวิชาชีพ ตลอดจนการมีคุณค่าทัศนคติทางวิชาชีพและจริยธรรม

6. นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการเรียนรู้อย่างไม่จบสิ้น (Lifelong Learning) โดยถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องพัฒนาและรักษาความสามารถด้านวิชาชีพ โดยมีกฎเกณฑ์และข้อบังคับให้นักบัญชีได้มีโอกาสได้พัฒนาความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม

แนวคิดคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงมีในการประกอบวิชาชีพ

ในปัจจุบันนี้เป็นยุคดิจิทัล นักบัญชีต้องใช้เทคโนโลยีกับการทำงานควบคู่กันให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ดังนั้นผู้ประกอบการมีความต้องการนักบัญชีที่มีความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่พึงประสงค์ ในการพัฒนานักบัญชียุคดิจิทัล ประกอบไปด้วย 8 ข้อ ดังนี้ Soeykrathoke (2023)

1. มุมมองหรือเปิดโลกทัศน์ใหม่ โดยพยายามเปิดใจยอมรับเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งการเปิดใจยอมรับสิ่งใหม่ หรือมีมุมมองความคิดใหม่

2. ทักษะในศตวรรษที่ 21 นักบัญชีต้อง Upskill หรือ Reskill ปรับปรุง พัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มีความรอบรู้ และทันสมัย เพื่อจะได้นำวิทยาการและประสบการณ์ที่แปลกใหม่มาใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

3. ความสามารถในการคิดหรือทักษะการคิด ได้แก่ การคิดอย่างสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น

4. ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมใหม่ ซึ่งนำมาใช้ส่งเสริมในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

5. สินทรัพย์ดิจิทัลและระบบ Block Chain ได้แก่ Bitcoin และ Ripple เป็นต้น

6. ความรู้ทางด้านวิชาชีพที่สามารถนำมาใช้พัฒนางานทางด้านบัญชี เช่น Data Analytic, Data Mining, Modeling และ Visualization เป็นต้น ซึ่งความรู้เหล่านี้สามารถนำมาใช้ในการประกอบวิชาชีพนักบัญชีได้ เช่น การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล การสร้างแบบจำลอง และการนำข้อมูลดิบมาแปลงเป็นรูปภาพ เป็นต้น

7. การเพิ่มพูนความรู้ในศาสตร์เฉพาะทางด้านบัญชีเพื่อนำความรู้และสิ่งใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8. ความรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถทำได้โดยเข้ารับการอบรม สัมมนาทางด้านวิชาการต่าง ๆ เช่น การเข้าอบรมในหลักสูตรระยะสั้น และการศึกษาด้วยตนเองทางเว็บไซต์ เพื่อจะได้นำความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงานให้สำเร็จ

ทฤษฎีความต้องการ

ทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ (Murray, 1938) ในเวลาเดียวกันความต้องการของแต่ละบุคคลก็มีความต้องการได้หลากหลาย ความต้องการของบุคคลที่มีความสำคัญเกี่ยวกับการทำงาน ได้แก่ 1.ความต้องการสำคัญ 2.ความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น 3.ความต้องการอิสระ และ 4.ต้องการมีอำนาจ

ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow, 1954) กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ที่เป็นสิ่งไม่สิ้นสุด ความต้องการนี้แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1.ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการสิ่งพื้นฐาน 2.ความต้องการความปลอดภัยคุ้มครองด้านร่างกายและความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อม 3.ความต้องการความรักและการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ 4.ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ การได้รับการให้เกียรติจากผู้อื่น และ 5.ความต้องการความสำเร็จในชีวิต นับเป็นความต้องการสูงสุดในชีวิตของแต่ละบุคคล

ทฤษฎีความต้องการของแมคเคลแลนด์ (McClelland, 1965) ความต้องการ แบ่งได้ 3 ประเภท ได้แก่ 1.ความต้องการความสำเร็จ มีผลงานและบรรลุเป้าหมายที่พึงปรารถนา 2.ความต้องการมิตรสัมพันธ์ ต้องการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น และ 3.ความต้องการอำนาจ เพื่อต้องการมีอิทธิพลและอยู่เหนือผู้อื่น

ทฤษฎีความต้องการของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer, 1972) เรียกว่า ทฤษฎีอีอาร์จี Existence – Relatedness – Growth Theory : ERG. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจหรือสาเหตุแห่งพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาของบุคลากรในฐานะบุคคลหรือบุคคลในองค์กร จำแนกความต้องการออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1.ความต้องการมีชีวิตร เป็นความต้องการร่างกายและความต้องการความปลอดภัย Existence Needs = E 2.ความต้องการมีสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นรอบข้าง Relatedness Needs = R 3.ความต้องการเจริญก้าวหน้าเป็นความต้องการสูงสุด รวมถึงการได้รับการยกย่องและความสำเร็จในชีวิต Growth Needs = G

มาตรฐานผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ Learning Outcomes ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้าน ดังนี้ 1.ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2.ด้านความรู้ 3.ด้านทักษะทางปัญญา 4.ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5.ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น (Lekkla & Chansom, 2024) ในขณะเดียวกัน ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่องรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ เป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านความรู้ 2.ด้านทักษะ 3.ด้านจริยธรรม และ 4.ด้านลักษณะบุคคล (Samretphol et al., 2024)

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB)

เป็นทฤษฎีที่ใช้อย่างแพร่หลายซึ่งใช้ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านพฤติกรรม ใช้ทำนายพฤติกรรม โดยตามทฤษฎีความตั้งใจจะแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งเป็นแนวคิดที่ใกล้เคียงกับการแสดงพฤติกรรมจริงมากที่สุด ทำให้ทฤษฎีนี้เป็นประโยชน์ต่อการทำนายและอธิบายความตั้งใจกับแสดงพฤติกรรมจริง ช่วยให้เข้าใจตัวกำหนดจิตใจของมนุษย์และการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ (Vanichkitpisan & Temiyasathit, 2017; Judge et al., 2019) การที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อมีการวางแผนจะกระทำพฤติกรรมเหล่านั้น ซึ่งการกระทำนี้ย่อมเกิดจากความตั้งใจ ความตั้งใจจึงเป็นการรับรู้โอกาสว่าจะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้นในอนาคต เป็นตัวชี้วัดความพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งของบุคคลใดบุคคลหนึ่งก่อนการกระทำพฤติกรรมจริง ความตั้งใจจึงเป็นตัวกำหนดการแสดงพฤติกรรม ซึ่งความตั้งใจนี้สามารถทำนายโดยผ่านปัจจัย 3 ปัจจัย ได้แก่ 1.ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (Attitude Toward the Behavior) 2.การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) 3.การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง (Perceived Behavioral Control) (Ajzen, 1991)

นักบัญชี ยุค 4.0

นักบัญชีที่สามารถในยุค 4.0 ต้องตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนตามวิชาชีพภายใต้กรอบจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ตลอดจนนักบัญชีต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาตนเองให้เป็นนักบัญชีมืออาชีพที่สามารถจัดทำและนำเสนอข้อมูลรายงานทางการเงินที่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินตามวัตถุประสงค์ของผู้ใช้งบการเงิน

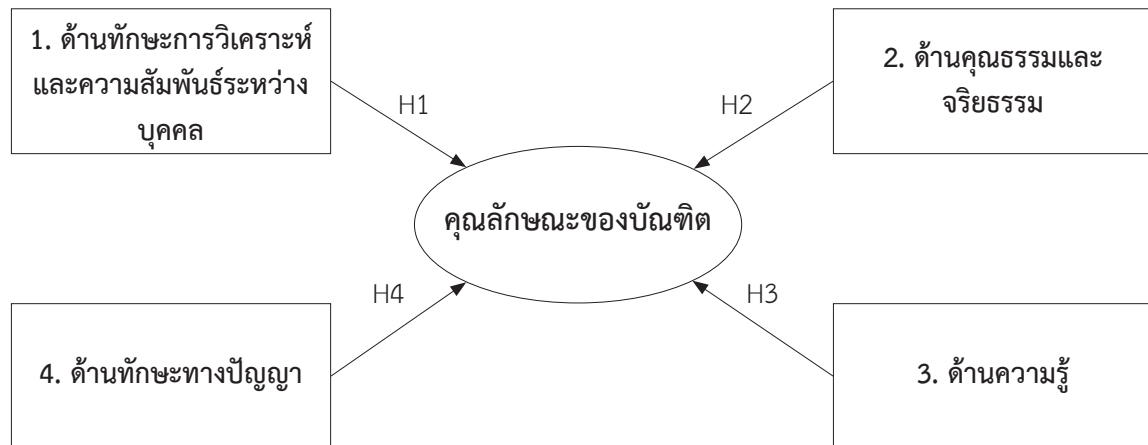
นักบัญชีในยุคดิจิทัล 4.0 คือ นักบัญชีที่มีความรู้ ความสามารถในการประกอบวิชาชีพบัญชี มีวิสัยทัศน์ที่ดี มองไกลไปข้างหน้า กระตือรือร้น ขวนขวายหาประสบการณ์ พัฒนาความรู้ใหม่ ๆ สามารถปรับตัวรับกับสิ่งใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ศักยภาพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล 4.0 ประกอบด้วย 3 ด้าน 1.ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (Operational Efficiency) 2.ด้านการบรรลุเป้าหมายองค์กร (Achieving Organizational Goals) และ 3.ด้านคุณภาพของงาน (Quality of Work) (Krongmee et al., 2021)

ในยุค 4.0 นี้ การแข่งขันทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีที่ไม่หยุดนิ่ง การรับรู้ข่าวสาร หรือข้อมูลที่มีมากมายด้วยความหลากหลายช่องทาง จึงทำเป็นที่องค์กรธุรกิจต้องทำเทคโนโลยีมาช่วยในการทำงาน ดังนั้นนักบัญชีขององค์กรในยุค 4.0 ควรต้องมีดังนี้ 1.เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี 2.ปรับทัศนคติที่มีต่อเทคโนโลยี 3.เรียนรู้และเพิ่มพูนทักษะใช้เทคโนโลยี และ 4.พัฒนาทักษะการสร้างเครือข่ายหรือการประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้รอบรู้ด้านข้อมูลย่อมสามารถจัดทำและนำเสนอข้อมูล หรือใช้ขอแนะนำที่ผู้บริหารต้องการได้อย่างแม่นยำ ทำให้การแปลงข้อมูลไปสู่กลยุทธ์องค์กรที่มีประสิทธิภาพ (Sriviroj & Aiamchuen, 2019)

สมมติฐานของการวิจัย

- H1: ด้านทักษะการวิเคราะห์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ส่งอิทธิพลทางตรงกับคุณลักษณะของบัณฑิต
H2: ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ส่งอิทธิพลทางตรงกับคุณลักษณะของบัณฑิต
H3: ด้านความรู้ ส่งอิทธิพลทางตรงกับคุณลักษณะของบัณฑิต
H4: ด้านทักษะทางปัญญา ส่งอิทธิพลทางตรงกับคุณลักษณะของบัณฑิต

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ สถานประกอบการในจังหวัดระยอง จำนวน 2,542 โรงงาน สำหรับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดตามแนวทางของ Comrey and Lee (2013) ซึ่งระบุว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบในระดับดีมากคือ 500 ตัวอย่าง และใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามแนวทางของ Silpcharu (2024) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจาก 4 กลุ่มอุตสาหกรรม ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ กลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มอุตสาหกรรมยางและยางสังเคราะห์ และกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์

ทั้งนี้ ตัวแทนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามคือ หัวหน้าของบัณฑิตนักบัญชีที่ทำงานในสถานประกอบการ โดยกำหนดให้แต่ละโรงงานตอบแบบสอบถามได้ 1 ฉบับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลและประเมินการทำงานของบัณฑิตนักบัญชีภายในองค์กร จึงสามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้เกี่ยวกับประสิทธิภาพและสมรรถนะของบัณฑิตนักบัญชีในสถานประกอบการ

2. ขอบเขตการวิจัยด้านตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ด้านทักษะการวิเคราะห์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ และ ด้านทักษะทางปัญญา และคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น ตอนที่ 1 แบบสอบถามทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แล้วได้นำไปทดลองใช้ Try-Out กับกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน นำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่น Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.976 ค่าที่ยอมรับได้ต้องมากกว่า 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) รายข้อ ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.65-0.94 ค่าที่ยอมรับได้ต้องมากกว่า 0.30 (Silpcharu, 2024)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามแบบตัวต่อตัว และใช้วิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์สื่ออิเล็กทรอนิกส์
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ หาค่าความถี่ แล้วสรุปมาเป็นคำร้อยละ แบบมาตราส่วนประมาณค่า ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบปลายเปิด ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา แล้วสรุปออกมาเป็นค่าความถี่

5.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยมีเกณฑ์พิจารณาองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน เกินกว่าหรือเท่ากับ 1.00 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละข้อคำถามเกิน 0.4 ขึ้นไป (Hair et al., 2014)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสำคัญของคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง โดยภาพรวม และรายด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง โดยภาพรวม และรายด้าน

คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
โดยภาพรวม	4.21	.67	มาก
ด้านทักษะการวิเคราะห์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.18	.72	มาก
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.37	.66	มาก
ด้านความรู้	4.14	.76	มาก
ด้านทักษะทางปัญญา	4.19	.74	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความสำคัญของคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง โดยภาพรวม อยู่ในระดับความสำคัญมาก (4.21) ผลการพิจารณาเป็นรายได้ ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม อยู่ในระดับความสำคัญมาก (4.37) ด้านทักษะทางปัญญา อยู่ในระดับความสำคัญมาก (4.19) ด้านทักษะการวิเคราะห์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับความสำคัญมาก (4.18) และด้านความรู้ อยู่ในระดับความสำคัญมาก (4.14) ตามลำดับ

2. การตรวจสอบความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง พบว่า ความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง มีค่า KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) = .979 มีค่า Chi-Square = 15669.599 และ Sig. = .000 แสดงว่าตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์กัน และมีความเหมาะสมสำหรับการนำมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบของงานวิจัยเรื่องนี้ได้

การจัดจำนวนองค์ประกอบเชิงสำรวจคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง โดยเลือกใช้วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบสำคัญ (Principal Component Analysis) และกำหนดจำนวนองค์ประกอบโดยเลือกองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน Eigen Value มากกว่า 1 แล้วหมุนตัวประกอบแบบออร์ทोगอนอล (Orthogonal) โดยวิธีแวนริแมกซ์ Varimax คัดเลือกตัวแปรจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยใช้เกณฑ์น้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป

ปรากฏผลดังนี้ จากค่าไอเกน (Eigen Value) ได้องค์ประกอบทั้งหมด 4 องค์ประกอบ มีค่าไอเกนตั้งแต่ 4.315 – 7.711 และ มีค่าร้อยละของความแปรปรวนอยู่ระหว่าง 14.382 – 25.705 มีค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมอยู่ระหว่าง 25.705 – 75.341 โดยมีรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบดังตารางที่ 2 ถึง ตารางที่ 5

ตารางที่ 2 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวน และร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ข้อ	ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
26	สามารถจัดการและควบคุมอารมณ์ได้	.699
28	สามารถติดต่อสื่อสารและประสานงานได้	.698
22	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	.688
23	ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน	.687
21	มีภาวะเป็นผู้นำ	.677
24	สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและองค์กรได้	.669
25	สามารถจัดการและบริหารเวลาได้	.667
27	สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารได้	.667
20	มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม	.654
29	สามารถใช้ Microsoft Office และโปรแกรมทางบัญชีได้	.646
30	สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานได้	.643
	ค่าไอเกน	7.711
	ร้อยละของความแปรปรวน	25.705
	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม	25.705

จากตารางที่ 2 พบว่า องค์ประกอบที่ 1 มีตัวแปรทั้งหมด 12 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .643 - .699 มีค่าไอเกน 7.711 ค่าความแปรปรวน คิดเป็นร้อยละ 25.705 ค่าความแปรปรวนสะสม คิดเป็นร้อยละ 25.705 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบด้านทักษะการวิเคราะห์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงสุด คือ สามารถจัดการและควบคุมอารมณ์ได้ (.699)

ตารางที่ 3 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวน และร้อยละของ ความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ข้อ	ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
1	มีความซื่อสัตย์ สุจริต	.771
3	มีความรับผิดชอบ	.762
2	มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา	.753
5	มีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ	.733
4	มีความละเอียดรอบคอบ	.702
6	ปฏิบัติตามกฎระเบียบ	.664
	ค่าไอเกน	5.673
	ร้อยละของความแปรปรวน	18.910
	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม	44.615

จากตารางที่ 3 พบว่า องค์ประกอบที่ 2 มีตัวแปรทั้งหมด 6 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .664 - .771 มีค่าไอเกน 5.673 ค่าความแปรปรวน คิดเป็นร้อยละ 18.910 ค่าความแปรปรวนสะสม คิดเป็นร้อยละ 44.615 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบด้านคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงสุด คือ มีความซื่อสัตย์ สุจริต (.771)

ตารางที่ 4 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวน และร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบ ด้านความรู้

ข้อ	ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
10	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย	.730
11	เรียนรู้เทคนิคการปฏิบัติงานด้านการบัญชีและด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง	.674
9	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจองค์กร	.671
8	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานบัญชี	.663
7	มีความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพบัญชี	.626
12	ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพสม่ำเสมอ	.608
	ค่าไอเกน	4.903
	ร้อยละของความแปรปรวน	16.344
	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม	60.959

จากตารางที่ 4 พบว่า องค์ประกอบที่ 3 มีตัวแปรทั้งหมด 6 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .608 - .730 มีค่าไอเกน 4.903 ค่าความแปรปรวน คิดเป็นร้อยละ 16.344 ค่าความแปรปรวนสะสม คิดเป็นร้อยละ 60.959 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบด้านความรู้ ซึ่งตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงสุด คือ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย (.730)

ตารางที่ 5 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวน และร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบ ด้านทักษะทางปัญญา

ข้อ	ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
18	สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับงานได้	.672
15	สามารถวางแผนการดำเนินงานได้ตรงตามเป้าหมาย	.669
17	สามารถใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาและตัดสินใจได้	.625
14	สามารถคิด วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล	.612
13	สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้	.609
16	สามารถจัดระเบียบ แบ่งหน้าที่ และมอบหมายงาน	.574
	ค่าไอเกน	4.315
	ร้อยละของความแปรปรวน	14.382
	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม	75.341

จากตารางที่ 5 พบว่า องค์ประกอบที่ 4 มีตัวแปรทั้งหมด 6 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .574 - .672 มีค่าไอเกน 4.315 ค่าความแปรปรวน คิดเป็นร้อยละ 14.382 ค่าความแปรปรวนสะสม คิดเป็นร้อยละ 75.341 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบด้านทักษะทางปัญญา ซึ่งตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงสุด คือ สามารถนำความรู้มาประยุกต์ให้กับงานได้ (.672)

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2. ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาคำอธิบายองค์ประกอบเชิงสำรวจคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง ออกมาได้ 4 องค์ประกอบแล้วนั้น จึงนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Bivariate Correlations) เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะของบัณฑิต ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร (Bivariate Correlations)

องค์ประกอบ	ทักษะการวิเคราะห์และ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	คุณธรรมและ จริยธรรม	ความรู้	ทักษะทางปัญญา
ทักษะการวิเคราะห์และ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	1	.778***	.851***	.859***
คุณธรรมและจริยธรรม	-	1	.763***	.786***
ความรู้	-	-	1	.852***
ทักษะทางปัญญา	-	-	-	1

*** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

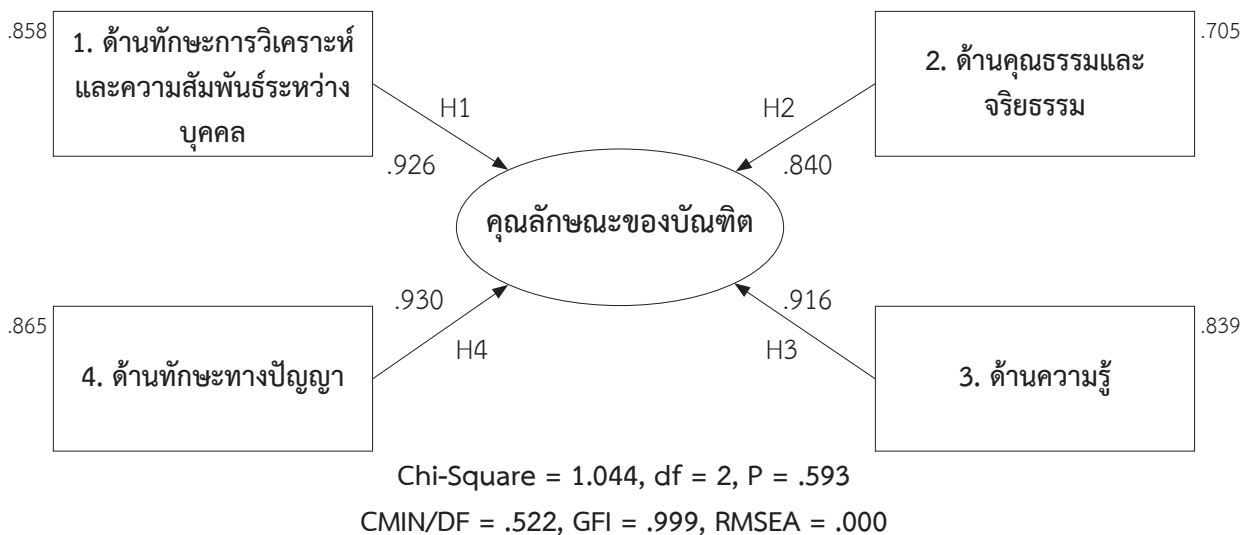
จากตารางที่ 6 พบว่าความสัมพันธ์รายคู่ของตัวแปรคุณลักษณะของบัณฑิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีจำนวน 6 คู่ ความสัมพันธ์รายคู่ 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ทักษะการวิเคราะห์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กับ ด้านทักษะทางปัญญา มีค่าความสัมพันธ์ .859 2) ทักษะทางปัญญา กับ ความรู้ มีค่าความสัมพันธ์ .852 และ 3) ทักษะการวิเคราะห์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กับ ความรู้ มีค่าความสัมพันธ์ .851 ตามลำดับ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทดสอบสมมติฐานเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของบัณฑิต ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของบัณฑิต

องค์ประกอบ	Estimate	R ²	C.R.	P
	Standardized Regression Weight			
ทักษะการวิเคราะห์และ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	.926	.858	-	-
คุณธรรมและจริยธรรม	.840	.705	28.125	***
ความรู้	.916	.839	35.393	***
ทักษะทางปัญญา	.930	.865	37.037	***
ดัชนีความสอดคล้อง	Chi-Square = 1.044, df = 2, P = .593 CMIN/DF = .522, GFI = .999, RMSEA = .000			

*** มีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 7 สรุปได้ว่า ด้านทักษะทางปัญญาส่งอิทธิพลทางตรงกับคุณลักษณะของบัณฑิต มีค่าน้ำหนัก .930 ค่าความแปรปรวน .865 ด้านทักษะการวิเคราะห์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลส่งอิทธิพลทางตรงกับคุณลักษณะของบัณฑิต มีค่าน้ำหนัก .926 ค่าความแปรปรวน .858 ด้านความรู้ส่งอิทธิพลทางตรงกับคุณลักษณะของบัณฑิต มีค่าน้ำหนัก .916 ค่าความแปรปรวน .839 ด้านคุณธรรมและจริยธรรมส่งอิทธิพลทางตรงกับคุณลักษณะของบัณฑิต มีค่าน้ำหนัก .840 ค่าความแปรปรวน .705 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยดัชนีความสอดคล้องตามเกณฑ์เหมาะสม (Goodness of Fit Indices) โดยค่า Chi-Square > 0.05 ค่า CMIN/DF < 2 ค่า GFI > 0.90 และ RMSEA < 0.08 (Arbuckle, 2016) ผู้วิจัยสรุปออกมาเป็นแบบจำลองการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของบัณฑิต ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แบบจำลองการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของบัณฑิต

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง” สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง โดยภาพรวม อยู่ในระดับความสำคัญมาก (4.21) ผลการพิจารณาเป็นรายได้ พบว่า ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (4.37) ด้านทักษะทางปัญญา (4.19) ด้านทักษะการวิเคราะห์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (4.18) และด้านความรู้ (4.14) อยู่ในระดับความสำคัญมาก ตามลำดับ

2. ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 พบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดระยอง ผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบทั้งหมดได้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ด้านทักษะการวิเคราะห์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม 3. ด้านความรู้ และ 4. ด้านทักษะทางปัญญา โดยมีค่าโอเกนตั้งแต่ 4.315-7.711 และมีค่าร้อยละของความแปรปรวนอยู่ระหว่าง 14.382-25.705 มีค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมอยู่ระหว่าง 25.705-75.341 สำหรับการพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนัก (Factor Loading) สูงสุด พบว่า ด้านทักษะการวิเคราะห์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงสุด คือ สามารถจัดการและควบคุมอารมณ์ได้ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงสุด คือ มีความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ ตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงสุด คือ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย และด้านทักษะทางปัญญา ตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงสุด คือ สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับงานได้

อภิปรายผล

ประเด็นสำคัญที่พบจากผลการวิจัยในเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลเพื่อสรุปให้ทราบถึงข้อเท็จจริงโดยมีการนำเอางานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิงสนับสนุน ได้ดังนี้

1. สถานประกอบการในจังหวัดระยองมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ให้ความสำคัญด้านคุณธรรมและจริยธรรมมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gunnrapong et al. (2023) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการที่มีต่อหลักสูตรบัญชีบัณฑิต และคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชีและสำนักงานสอบบัญชีพบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อนตนเอง วิชาชีพ และสังคม ผู้ประกอบการให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก ซึ่งนักบัญชีที่พึงประสงค์ควรปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบการให้ความสำคัญและการมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานอย่างหนักแน่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Na Lamphun et al. (2024) คุณสมบัตินักบัญชีสาขาการที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชีนั้นมีความต้องการคุณสมบัติด้านความซื่อสัตย์ สุจริต สามารถปฏิบัติงานได้ตรงตามเวลารักษาความลับของลูกค้าประโยชน์ของลูกค้าและของสำนักงานบัญชีเป็นสำคัญ เนื่องด้วยวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ตรงไปตรงมาบนพื้นฐานของความเป็นจริง ตลอดจนเที่ยงธรรม ความเป็นอิสระปราศจากอคติหรือความขัดแย้งในผลประโยชน์ด้วย Wongwaew and Na Nan (2023) และ Gunton (2022) นักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาต้องมีคุณลักษณะความซื่อสัตย์ทางวิชาชีพซึ่งเป็นรากฐานการมีจริยธรรม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ในการทำงานปัจจุบันนี้ นอกจากเรื่องความรู้ที่ติดมากับตัวแล้วนั้น พนักงานควรต้องให้ความสำคัญกับเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในการทำงานเพื่อให้เกิดความซื่อสัตย์ สุจริต มีความรับผิดชอบในงานและหน้าที่ มีวินัยตรงต่อเวลา มีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ ละเอียรอบคอบ และปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กร ซึ่งในองค์กรธุรกิจมีความเชื่อมั่นว่า คุณธรรมและความซื่อสัตย์นั้นสร้างธุรกิจให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจด้านทักษะการวิเคราะห์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความสำคัญมากที่สุดเนื่องจากมีค่าไอเกนสูงสุด จากการวิจัยพบว่า ข้อคำถามในด้านนี้จะมีลักษณะเกี่ยวกับทักษะด้านอารมณ์ที่เป็นลักษณะอุปนิสัยและความสามารถเชิงสมรรถนะที่จะเป็นตัวช่วยให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ พร้อมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน เช่น สามารถจัดการและควบคุมอารมณ์ได้ สามารถติดต่อสื่อสารและประสานงานได้ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน มีภาวะเป็นผู้นำ เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tanadka et al. (2019) องค์ประกอบด้านทักษะ เป็นองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด (27.132) ซึ่งประกอบด้วย มีความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล มีทักษะการติดต่อประสานงานในองค์กรและในหน่วยงานอื่น เป็นผู้นำในการทำงานเป็นทีม เป็นต้น และสอดคล้องกับงานวิจัย Tavacıoğlu et al. (2020) การศึกษาเน้นถึงทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเจ้าหน้าที่ จำเป็นต้องมีลักษณะการเป็นผู้นำ การสื่อสาร การตัดสินใจ ใส่ใจเรื่องความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน จะทำให้การทำงานเป็นทีมเกิดประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ด้านทักษะการวิเคราะห์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นมากในการทำงาน จะทำให้งานออกมามีประสิทธิภาพและทำให้งานสำเร็จบรรลุเป้าหมายได้ การสร้างความสัมพันธ์อันเป็นเรื่องของทั้งศาสตร์และศิลป์ของแต่ละบุคคลในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างบุคคลกับบุคคล หรือบุคคลกับสังคม

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

1. พนักงานบัญชีพัฒนาความรู้ความสามารถและต้องให้ความสำคัญในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโปรแกรมทางบัญชีใหม่ๆ รวมทั้งการใช้โปรแกรมพื้นฐาน Excel, Word เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

2. บัณฑิตที่จบใหม่ ต้องเป็นบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม อย่างสูง เพราะว่าการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน ส่วนใหญ่จะมองที่คนดี คนดีคือคนที่มีบุคลิกภาพ ทักษะดี สไลด์การทำงานที่ดี มีแรงจูงใจทางบวกในการทำงาน ส่วนคนเก่ง คือคนที่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถและมีประสบการณ์ในตนเอง ในการทำงาน องค์กรจะคัดเลือกคนเข้าทำงานต้องเลือกจากการเป็นคนดี คนดีมีทัศนคติที่ดีจะเป็นคนที่พร้อมจะพัฒนาตนเอง สามารถทำงานตามที่มอบหมายได้

3. สถาบันการศึกษา ควรจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากสถานประกอบการ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่สถานประกอบการต้องการ เพื่อให้สถาบันการศึกษาได้นำมาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. แนะนำศึกษาองค์ประกอบอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น องค์ประกอบด้าน Digital Accounting เนื่องจากปัจจุบันเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล นักบัญชีต้องยอมรับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
2. ควรนำไปศึกษากับสถานประกอบการในสาขาวิชาชีพอื่น ๆ เพื่อให้มีข้อมูลไว้ให้กับผู้ที่สำเร็จการศึกษาได้นำข้อมูลไปเตรียมตัวก่อนที่จะไปปฏิบัติงานจริง
3. ควรศึกษาอิทธิพลเชิงสาเหตุแบบจำลองสมการโครงสร้าง โดยมีทฤษฎีที่ทันสมัยในปัจจุบันมารองรับจะได้เกิดแนวทางการเตรียมตัวคุณลักษณะของพนักงานตรงตามความต้องการของสถานประกอบการในสาขาวิชาชีพอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- Alderfer, C. P. (1972). *Existence, relatedness, and growth: Human needs in organizational settings*. Free Press.
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179–211.
- Arbuckle, J. L. (2016). *AMOS 20.0 users guide*. Amos Development Corporation.
- Chomphunuch, S., Saewuwan, T., Suanmadee, S., & Bodeerat, C. (2021). Context of the national economic and social development plan No.13 with local government organizations. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(3), 409–424. [in Thai]
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (2013). *A first course in factor analysis*. Psychology Press.
- Gunnrapong, N., Binyasen, R., Dodbun, J., & Polinhom, C. (2023). Entrepreneurs' needs for the bachelor of accountancy program and characteristics of accountants desired by accounting and auditing firms. *The Journal of Pacific Institute of Management science*, 9(3), 174-182. [in Thai]
- Gunton, L. (2022). Librarians as drivers of academic integrity for student success at university. *Journal of the Australian Library and Information Association*, 71(2), 156-170. <https://doi.org/10.1080/24750158.2022.2063101>
- Hair, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarsted, M. (2014). *A primer on partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM)*. SAGE Publications.
- Judge, M., Warren-Myers, G., & Paladino, A. (2019). Using the theory of planned behaviour to predict intentions to purchase sustainable housing. *Journal of Cleaner Production*, 215, 259-267.
- Komutputipong, N., & Vichitsarawong, T. (2024). *Principles of Accounting* (6th ed.). Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Krongmee, W., Youngdee, P., & Ketmak, P. (2021). Impacts of digital accountant skills for successful work of accounting firms in Chiang Mai. *Maejo Business Review*, 2(1), 67–86. <https://doi.org/10.14456/mjba.2020.5> [in Thai]
- Lekkla, J., & Chansom, N. (2024). Learning Outcomes According to the National Higher Education Qualifications Framework for Undergraduate Students of the Faculty of Business Administration, Rangsit University. *Dhonburi Rajabhat University Journal*, 18(2), 207-227. [in Thai]
- Lungnak, N., Manussanit, W., Keawpakdee, C., Punyakhem, U., & Chaichompoo, C. (2020). Factor affecting the decision making to employ accounting graduates of Chiang Rai enterprises. *Kasalongkham Research Journal Chiangrai Rajabhat University*, 14(1), 1–13. [in Thai]

- Maslow, A. H. (1954). *Motivation and Personality*. Harper and Row.
- McClelland, D. C. (1965). Toward a theory of motive acquisition. *American Psychologist*, 20(5), 321–333.
- Murray, H. A. (1938). *Explorations in personality*. Oxford University Press.
- Na Lamphun, V., Kamma, M., Silaprom, P., & Kaewsuwan, S. (2024). The qualifications of desirable tax accountants of accounting offices in Muang district Udon Thani province. *Journal of Local Governance and Innovation*, 8(1), 209-222. <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.14> [in Thai]
- Ngerndee, C., Gunpai, S., Khiewpakdee, N., & Sunet, C. (2022). Factors influencing accountant's performance for company in industrial estate in Rayong province. *Journal of Industrial Business Administration*, 4(1), 1–14. [in Thai]
- Rathore, S. (2008). *International Accounting* (2nd ed.). PHI Learning.
- Samretphol, N., Buranapanich, S., & Yaemsamran, P. (2024). Guidelines for the development of graduate programs focus on outcome learning along with the standard criteria for graduate studies curriculum of 2022: in Curriculum and instruction western university. *Buddhist Psychology Journal*, 9(3), 355-369. [in Thai]
- Silpcharu, T. (2024). *Research and statistical analysis with SPSS and AMOS* (20th ed.). SR Printing Mass Product. [in Thai]
- Soeykrathoke, P. (2023). Qualifications of desirable accountant of enterprises in the digital era. *SSRU Graduate Studies Journal*, 16(2), 62-85. [in Thai]
- Sriviroj, S., & Aiamchuen, K. (2019). Thai accountants in the 4.0 era. *Eau Heritage Journal Social Science and Humanity*, 9(1), 19-28. [in Thai]
- Tanadka, I., Wannawan, P., Sripai, S., & Charoensuk, P. (2019). Exploratory factor analysis in the necessary leadership characteristics of the basic education administrators under the jurisdiction of the secondary educational service area offices in the national education plans B.E.2017-2036. *Academic Journal of Phetchaburi Rajabhat University*, 9(2), 42-54. [in Thai]
- Tavacıoğlu, L., Eski, Ö. Z. G. E., Demir, B. A. R. I. Ş., Gökmen, N. E. S. L. İ. H. A. N., & Algan, M. (2020). The non-technical skills of bridge officers on ship navigation: An assessment in terms of interpersonal skills. *Indian journal of science and technology*, 13(46), 4587-4594.
- Vanichkitpisan, P., & Temiyasathit, C. (2017). Factors influencing attitude toward behavior in using mass transit system in Bangkok: A case study in car users. In *2017 IEEE International Conference on Industrial Engineering and Engineering Management (IEEM)* (pp. 412–416). IEEE. <https://doi.org/10.1109/IEEM.2017.8289923>
- Wongwaew, M., & Na Nan, A. (2023). Characteristics of accountants in the digital age that affect performance of accountants under local administrative organizations in Lampang province. *Western University Research Journal of Humanities and Social Science*, 9(1), 183-196. [in Thai]